

1936

■
1936. január 11.

A németek legnagyobb szervezetét, az újvidéki Kulturbundot azzal az indoklással, hogy katonai kiképzésben részesíti a fiatalságot, valamint az egyetemista csoportja horogkeresztes barnainget viselt, betiltották.

Csuka 1995, 435.

1936. január

A magyarságnak a Pribicsevics-féle iskolatörvény alapján elvett felekezeti iskolák épületeit és földjeit visszaadták. A katolikus egyház ezt a jövedelemtöbbletet a papi utánpótlás kérdésének a rendezésére fordította. Az egyházmegyének 450 000 híve volt, ebből 250 000 magyar, mégis a legkisebb volt a magyar papok létszáma és a legcsekélyebb a magyar papi utánpótlás. A németek számarányukon messze túlménoen törtek előre, és őket a bunyevácok követték. Budanovics püspök mindig ügyelt arra, hogy legyenek magyar szeminaristák és magyar teológusok, de szigorú mértéket alkalmazott a kiválasztásnál, ami sokakat visszariasztott.

Csuka 1995, 435.

1936. február 25.

Az ellenzék hosszas obstruálás után kivonult a parlamentből.

Csuka 1995, 437.

1936. március eleje

Szántó Gábor ötventagú észak-bácskai küldöttséget vezetett Sztojadinovics Milán miniszterelnök elé.

Csuka 1995, 436–437.

1936. március 4.

A *Napló*, amely hosszú évekig kerülte még azt is, hogy Horthy Miklós kormányzó neve megjelenjen a hasábjain, hosszabb cikkben foglalkozott a magyar kormányzó személyével annak kapcsán, hogy 17 évvel korábban választották meg Magyarország kormányzójává.

Csuka 1995, 436.

1936. március 6.

A belgrádi parlamentben újabb revolverlővések dördültek el. Arnautovics Damján, Jevtics-párti képviselő Sztojadinovics miniszterelnök beszéde közben rálőtt a kormányfőre.

Csuka 1995, 437.

A Vajdasági Mozgalom, amelynek élén Boskovics Dusán állott, már annyira megerősödött, hogy a kormánynak komoly gondokat okozott. A magyarok részéről dr. Nagy Iván, a németek közül dr. Schlachter Ádám támogatta Boskovicsot. [...] Sztojadinovics miniszterelnök idején dr. Krafft Istvánt és dr. Szántó Gábort beválasztották a kormányzó párt központi bizottságába, ami tulajdonképpen a magyarok és a németek felé tanúsított udvariassági gesztus volt, és Szántó Gábornak úgyszólván a magánügye maradt.

Csuka 1995, 437–438.

1936. június 14.

Magyarországi mintára Gomboson szervezték a Gyöngyösbokréta ünnepélyt, amelyre a környező falvak magyarságát is meghívták. A dalos-táncos rendezvény nagy sikert aratott, s a gombosit követően évente megrendezték. Gyöngyösbokréta-találkozó volt Bezdánban, Temerinben, Topolyán, Ürményházán, 1937-ben Hertelendyfalván, Doroszlón, 1938-ban Pacséron, Ómoravicán, Muzslyán, Székelykevény és Csantavéren. Délvidéken a Gyöngyösbokréta többeszres népünnepélyé vált. Bárdi Nándor *Sajtóterjesztés és társadalomszervezés – Kende Ferenc a vajdasági magyar közművelődés szervezésében (1935–1940)* című tanulmányában hangsúlyozta: „A mozgalom meghirdetett céljai egybeestek Kende Ferenc és a *Reggeli Újság* szerkesztőinek a folkloröntudatra alapozó társadalommozgósító elképzeléseivel.”

Gomboson teljes sikerrel tartották meg a Gyöngyösbokréta bemutatóját. Az év elején Tamaskó József, a falu szülöttje azzal az ötlettel kereste meg Andrée Dezsőt, az újvidéki *Reggeli*

Újság szerkesztőjét, hogy közösen szervezzék meg a helyi népelet bemutatóját. Így került sor a színpompás népviseletbe öltözött gombosiak fölvonulására, a népdalok, a néptáncok és a helyi szokások bemutatására. A *Reggeli Újság* beharangozója nyomán a délvidéki magyarok ezrével vándoroltak a Duna menti faluba, hogy részt vehessenek a jugoszláviai magyarság nagy ünnepén. A gombosiak példáján fölbuzdulva 1936-tól a Gyöngyösbokréta mozgalommá terebélyesedett, valamennyi hagyománytisztelő magyar falu, az aratás befejeztével megrendezte a maga hagyományos művelődési ünnepét.

Bokréta 1940, 80–81.

1936. június 30.

A Jugoszláv Királysági Református Keresztyén Egyház az 1935. július 1. és 1936. június 30. közötti püspöki évi jelentés szerint az 53 egyházközségben 55 890 lélek között 32 lelkész, 8 helyettes lelkész, 3 segédlelkész, 7 levita, összesen 50 igehirdető, 3 felekezeti tanító, 1 vallástanító, 2 állandó énekkar-vezető működik. Ebben az esztendőben 2 új segédlelkész végzett, van továbbá 2 abszolvált teológus és 7 teológiai hallgató. A szegények gondozását a diakonátusok végzik, s az egyházi év során az adakozók 296 768 dinárral járultak hozzá a gondok enyhítéséhez.

Árvaházi Naptár 1937, 35.

1936. június

Az 1935–1936-os iskolaévben Jugoszláviában 419 óvoda (az 1925–1926-os tanévben 330), 8581 elemi (7316), 212 polgári (159), 18 háztartási (6), 186 gimnázium (191), 19 művészeti főiskola (13), 35 tanítóképezde (47), 33 teológia (16), 360 ipari- és kereskedelmi szakiskola (375), 242 leány-ipariskola (186), 25 fiú ipari szakiskola (8) működött. Kétosztályú kereskedelmi akadémia 29 városban működött, a középfokú technikai iskolák száma 17 (az 1925–1926-os tanévben 5, a kereskedő ifjak 28 továbbképző tanfolyamot tartottak fenn, azonkívül három

állami kereskedelmi tengerhajózási iskola, 41 báni alsófokú mezőgazdasági szakiskola (21), három állami középfokú mezőgazdasági főiskola, 5 vasúti ipariskola, egy vasúti forgalmi iskola, 7 iskola a sérült, beteg gyerekek számára, 4 betegápolói iskola, 4 bábaképző és 25 egyetem és főiskola szolgálta a továbbtanulást.

Az 1935–1936-os iskolaévben Jugoszláviában 10 297 különféle iskola működött (az 1925–1926-os tanévben 8740), és csupán a gimnáziumok és tanítóképzők számát csökkentették azzal az indoklással, hogy nem akarják növelni a szellemi proletárok számát. A pedagógusok mégis kevésnek tartották az iskolák számát, ami különösen akkor szembetűnő, ha azt összevetjük más országok adataival. Jugoszláviában minden 1668 lakosra jutott egy elemi, 96 767 lakosra egy polgári, 81 964 lakosra egy gimnázium és 376 595 lakosra egy tanítóképezde. Ebben az időben Csehszlovákiában minden 821 lakosra esik egy elemi, 8707 lakosra egy polgári, 49 428 lakosra egy gimnázium és 235 573 lakosra egy tanítóképezde.

A tanerők száma az 1935–1936-os iskolaévben 46 952 volt, az 1930–1931-es iskolaévben 36 222. Az iskolák száma 1926–1927-ben 7666 volt 17 395 osztállyal. A Dunai bánágban 1275 iskola és 4680 osztály működött.

Az 1935–1936-os iskolaévben a Dunai bánági iskolák megoszlása a következő volt: Szabadkán jogi fakultás működött, Karlócán pedig görögkeleti teológia. Azonkívül 28 gimnázium, 5 tanítóképezde, 4 kereskedelmi akadémia, 2 technikai főiskola, egy művészeti főiskola, egy kétosztályú kereskedelmi akadémia, 36 női ipariskola, 31 polgári, 108 továbbképző szak- és ipar-kereskedelmi iskola, 6 báni mezőgazdasági iskola, 2 vasúti ipariskola, 11 iskola a kereskedő ifjak részére, 1148 elemi, 167 óvoda és 2 háztartási iskola.

Kisebbségi Körlevél, 1939. 5. sz. 1–2.

1936. július 11.

A *Hivatalos Lap* egész sor magyar tanítói állásra hirdetett pályázatot. A magyar egyesületek működését már nem kísérték olyan túlzott gyanakvással, s megengedték a Gyöngyösbokréta és a Gyöngykaláris-ünnepségeket, amelyeket a bácskai falvakban sorozatosan rendeztek meg, és amelyek nem csak a magyar népi kultúrának a szép bemutatói voltak, hanem igen jó alkalmat biztosítottak arra is, hogy a magyarság régi vezetői összejöhessenek és megbeszéléseket folytassanak.

Csuka 1995, 439.

1936. augusztus 20.

A kormány félhivatalos lapja, a *Szamouprava* cikket jelentetett meg arról, hogy a Sztojadinovics-kormány messzemenően előzékeny a kisebbségekkel szemben, aminek a jele az is, hogy valósággal elősegíti a kisebbségek ünnepeinek a megtartását. [...] Kossuthfalva és Feketehegy nagyszabású református ünnepségeket rendezett, és miután ebben az időben voltak a német települések jubileumai, egymás után több magyar település is megtartotta jubileumi ünnepét.

Csuka 1995, 440.

1936. augusztus 21.

A *Napló* tudósítása szerint megjelent egy kormányrendelet, amelynek értelmében a határsávban 50 kilométer mélységben az ingatlanokat csak akkor írják át telekkönyvileg, ha a vevő igazolni tudja szláv nemzetiségét. Ezzel Észak-Bácskában teljesen megbénult az ingatlanforgalom, és csökkent az ingatlanok értéke.

Csuka 1995, 440–441.

1936. ősz

A magyar fiatalok mind nagyobb számban keresték fel a zágrábi főiskolákat is. Zágráb mint egyetemi város sokkal drágább volt, mint Belgrád, a magyaroknak rokonszenvesebb volt, mert a horvát ellenállást a lelkében minden magyar

helyeselte. A Zágrábban tanuló magyar fiatalság általában kedvezőbb anyagi helyzetben volt, mint a Belgrádban tanulók, és részben ez az anyagi függetlenség volt a magyarázata annak, hogy a zágrábi magyar diákság teljesen a budapesti diákság eszmevilágában élt, és ugyanolyan elveket vallott, mint a magyar vagy a német diákság ebben az időben. A magyar fiatalok megalakították kulturális egyesületüket, amely rögtön jelentős munkát kezdett, és később igen nagy hatást gyakorolt a magyar politikai életre is. A zágrábi diákság mozgalmainak nagy jelentőséget adott az, hogy valósággal politikai ifjúsági vezetőket nevelt ki magából, akik a jugoszláviai magyar népi mozgalom megindítói és irányítói lettek később.

Csuka 1995, 440.

A kormány a Dunai bánóságban is elrendelte a községi választásokat, a magyarság azonban nem volt abban a helyzetben, hogy jelölteket állíthasson.

Csuka 1995, 441.

1936. szeptember 17.

Meghalt Pribicevics Szvetozár, aki a magyarság kulturális törekvéseinek egyik legnagyobb ellenzője volt.

Csuka 1995, 441.

1936. október 1.

A jugoszláv–magyar turisztikai egyezmény értelmében filléres vonat érkezett Budapestről Szabadkára. Ezzel a vonattal sok száz rég elköltözött bácskai ember jött haza látogatóba.

Csuka 1995, 441.

1936. október 6.

A délvidéki magyarság mélységesen gyászolta Gömbös Gyulát, mert benne látta a revízió úttörőjét, és halálát olyan veszteségnek érezte, amelyet pótolni nem lehet.

Csuka 1995, 441.

1936. október 23.

Az egykori Magyar Párt vezetői dr. Várady Imre vezetésével megjelentek Sztojadinovics miniszterelnöknél és Sztankovics földművelésügyi miniszternél, s a magyar iskolai és kulturális kívánságok teljesítését sürgették. A tíztagú küldöttség felkereste Korosec Antal belügyminisztert is. Strelitzky Dénes hosszabb memorandumot adott át neki, amely a magyarság politikai sérelmeit tartalmazta. A memorandum újból hangsúlyozta, hogy a Magyar Párt újjászervezése az első lépés a magyarság megbékítése felé. [...] A tárgyalásnak mindössze annyi eredménye lett, hogy Szabadkán nem sokkal ezután nagygyűlést tartottak, amelyen a Magyar Párt régi vezetése teljes létszámban részt vett. Követelésként ismét megfogalmazódott a Magyar Párt tevékenységének a megújítása. Dr. Nagy Iván ekkor már teljes egészében Zágráb felé fordult, és ezzel a szándékkal szemben a legélesebb ellenzéki álláspontot képviselte. Hiszen ha a régi Magyar Párt vezetői és a kormány megállapodnak, a magyarság egységét kockáztatják.

Csuka 1995, 442.

Az egykori Országos Magyar Párt Deák Leó és Strelitzky Dénes vezette küldöttségét Belgrádban fogadta Svetislav Stanković mezőgazdasági miniszter. A megbeszélés során kizárólag oktatási és kulturális gondokról esett szó. A magyar küldöttség tagjai újabb magyar nyelvű általános iskolai tagozatok nyitását kérték, és az időközben megfeneklett belgrádi magyar tanítóképzés megújítását. Kérték, hogy a magyar osztályokban kizárólag magyarul is tudó tanítók tanítsanak. Fontosnak tartották megismételni a becskerei Magyar Közművelődési Egyesület és a szabadkai Népkör tevékenységének újbóli engedélyezését. A küldöttséget néhány percre fogadta a miniszterelnök Milan Stojadinović is.

Mészáros 1989, 132–133.

A volt jugoszláviai Magyar Párt vezetői megjelentek dr. Sztojadinovics Milán miniszterelnöknél és a kormány több tagjánál, s előadták panaszait. Ennek a látogatásnak eredménye is van, az újvidéki báni kormányzósághoz leirat érkezett, s e leiratban a kormány felhatalmazta Rajics Szvetiszláv bánhelyettest, hogy a Dunai bántóságban magyar kultúregyesület alapítását, illetve újra megnyitását engedélyezze. A jugoszláviai magyar kisebbség régi sérelmét fogják ezzel orvosolni, hiszen hosszú évek előtt betiltották a becskerei Magyar Közművelődési Egyesületet, az ennek keretében alakult Szenteleky Kornél Irodalmi Társaság, valamint a szabadkai Népkör működését.

Láthatár, 1936. november–december. 377–378.

1936. október

A délvidéki magyarság több községben ünnepelte letelepedésének százötven éves évfordulóját. Így a pacsériak, a sztáramoravicaiak és a feketicsi reformátusok is az elmúlt hónapban ülték meg a letelepedés ünnepét. Mindhárom helyen népi játékok, a százötven év előtti szokások és a népviselet bemutatása, a Gyöngyösbokréta színezte az ünnepet. A bántói Szokorenovác nevű kis magyar község pedig ötvenéves letelepedésének ünnepét ülte meg fényes keretek között szeptember közepén. Az ünnepség a települő ősök temetőjében kezdődött, este a műkedvelők előadták a *Hazai kikérő* című színdarabot.

Láthatár, 1936. szeptember–október. 333.

1936. november 9.

Becskereken újra megkezdte működését a már hatvanesztendős Magyar Közművelődési Egyesület, és vele egy időben megkezdődött a többi magyar egyesület újraengedélyezése és munkája is.

Csuka 1995, 442.

Zomborban dr. Deák Leó életre hívta a Magyar Közművelődési Egyesületet, és Közép-Bácskát

nak és Baranyának szinte minden községében megalakultak a közművelődési egyesületek.

Csuka 1995, 443.

Magossy Antal elnök vezetésével most már mint önálló egyesület újakezdte munkáját a zombori Magyar Közművelődési Egyesület. Nehezen és körülményesen indult újra a munka, 1937. december 19-én Magossy Antal magyar dalok kíséretében a magyar nyelv szépségeiről tartott előadást; 1938. február 13-án Ady-émlékműsorral léptek a közönség elé, melyen Kohlmann Dezső méltatta a nagy magyar költőt. November 6-án dr. Strasser Géza előadását követően Dante-émlékműsort rendeztek. Az egyesületnek újrainduláskor 1300 kötetes könyvtára volt.

Bokréta 1940, 66.

Dr. Kosztics Lázár, a szabadkai jogakadémia tanára a szabadkai városi közgyűlésen javasolta, hogy a tisztviselői kinevezéseknél vegyék figyelembe a magyarok kívánságait is, és az egyetemről kikerülő fiataloknak adjanak munkát a városi közigazgatási hivatalokban.

Csuka 1995, 443.

1936. november 24.

A jugoszláviai magyar lapok közölték, hogy a közoktatási miniszter rendelete értelmében megszűnt a névvegyelemzés, a szülő maga dönti el, hogy államnyelvű vagy pedig kisebbségi nyelvű iskolába járattja a gyermekét.

Csuka 1995, 443.

1936. november 26.

Ivič Aleksa történész, egyetemi tanár a *Dan* című lapban publikált cikkében rámutatott: „Mi szerbek a világháború alatt sokat szenvedtünk a magyaroktól, akik azonban ebben a harcban idegen érdekek eszközei voltak. De végül is vajon örökké csak azt tartasuk szem előtt, ami elválaszt bennünket a magyaroktól, és megfélemezünk arról, hogy az új szerb kultúra Magyarországon

fakadt, hogy az első szerb írók, költők és tudósok a 18. és 19. században Magyarország földjén születtek, hogy a szerb könyvek nagy részét akkor Budán nyomtatták, hogy Pesten alakult az első szerb közművelődési egyesület, a Matica Srpska, és hogy Tököli Száva Pesten alapította a Tekelijanumot, amely lehetővé tette a szerb intelligencia erős káderének megalakulását? Gondolkodásmódjukban a magyarok sokkal közelebb állnak hozzánk bármely más nemzetnél. A magyar nyílt, mint ellenfél bátor, és mint barát hű, megbízható. A szerb nehezen melegszik fel, s ha valakit megajándékoz bizalmával, az nyugodtan támaszkodhat rá.”

A visszatért Délvidék 1941, 509.

1936. november 30.

Értekezletet tartottak Szabadkán a régi Magyar Párt vezetői, és úgy döntöttek, bizonyos feltételek teljesítése esetén a községi választásoknál a kormánylistákat támogatják. A Magyar Párt vezetői azt remélték, hogy ennek ellenében újból megengedik a párt működését. A kormány ilyen messzire nem mert menni, csupán annyit tett meg, hogy engedélyezte több bácskai magyar egyesület működését, köztük a betiltott Népkörét is, amelynek nevét Magyar Olvasókörre kellett változtatni. A Magyar Olvasókör rendkívül határozottan fogott hozzá a munkához, alosztályokat létesített, és kulturális tevékenységét kiterjesztette a szabadkai tanyavilágra és a felső-bácskai községekre is. Most kezdődött meg tulajdonképpen a szabadkai tanyavilág beszerzése a magyar kulturális munkába.

Csuka 1995, 444.

Az 1934. június 9-én betiltott szabadkai Népkört több mint kétévi szünet után Magyar Olvasókör néven újra bejegyezték, és az egyesület folytatta munkáját. Szükség volt a névváltoztatásra, mert a törvények szerint a hangversenyek, a színházi vagy kultúrelőadások után a teljes bevétel 45 százalékát vígalmi adóként felerészben

az állam, felerészben a város pénztárába kellett befizetni. Mindamellet Szabadkán, ahol a lakosság több mint 50 százaléka magyar volt, a magyar előadások idegen nyelvű rendezvénynek minősültek, ezért fellépésenként külön 300 dinárt kellett fizetni. Ez a teher már elviselhetetlennek bizonyult. Az alapszabály – és a név – megváltoztatásával a választmány azt szerette volna elérni, hogy a könyvtárak és az olvasókörök adómentes tevékenységéhez hasonlóan a Magyar Olvasókörnek se kelljen működéséért súlyos pénzeket fizetni. A megújulása keretében létrejött a Magyar Olvasókör Ifjúsági Kultúrosztálya is.

Garay 2012, 66.

1936. december 3.

A nagybecskereki Magyar Közművelődési Egyesület megünnepelte fennállásának 60. évfordulóját. Az évi jelentés szerint az egyesület tagjainak száma 628-ról 828-ra emelkedett, a pártoló tagok száma pedig 140. Az egyesületnek az elmúlt évben sikerült teljesen bebútoroznia az otthonát, és ezzel biztosította a 2561 kötetes könyvtárának az elhelyezését is. Dalárdája 36 tagot számlál, amely önálló dalestek megrendezésére is képes.

1936. december 5.

Dr. Várady Imre, dr. Strelitzky Dénes és dr. Deák Leó közös nyilatkozatot adtak ki, amelyben tiltakoztak azok ellen a röpcédulák ellen, amelyeken a szabadkai értekezletről a tényeknek nem megfelelő közlések szerepeltek.

Csuka 1995, 444.

Egészen különös helyzet állt elő. Budapest és Belgrád közeledtétől várták a magyar vezetők a jugoszláviai magyarság helyzetének a javulását, a jugoszláviai magyarság nagy tömegei pedig irtóztak ettől a közeledéstől, mert úgy érezték, hogy egy barátságos megegyezésben a revíziós tervek egy részét fel fogják áldozni.

Csuka 1995, 444.

1936. december 6.

Az önkormányzati választásokat a Dunai bán-ságban 621 településen a Jugoszláv Radikális Közösség nyerte (70%).

Mészáros 1989, 137.

1936. december 19.

A szabadkai Magyar Olvasókör megtartotta első színpadi bemutatóját. A lelkes műkedvelők Fodor László *Érettségi* című vígjátékát mutatták be. A közönség hosszan ünnepelte a megújult egyesületet.

Garay 2012, 66.

1936. december

Belgrádba látogatott az első magyar kereskedelmi küldöttség.

Csuka 1995, 444.

Dr. Várady Imre a délvidéki magyar írókkal magyarországi körutazást tett, és számos budapesti író látogatott el Belgrádba és Újvidékre.

Csuka 1995, 445.

1936

Az 1936. évben Jugoszláviában az egész ország által fizetett 1359,6 millió dinárnyi állami adóból maga a Dunai bán-ság népe 392,8 milliót, az egész összeg 28,9%-át fizette, tehát egy lakosra 164,6 dinár évi adó esett, ami kimagasló teher a többi, nem magyarlakta bán-sághoz képest.

Bán-ság	Egy kat. holdra eső adó 1936-ban
Dunai	150,0 dinár
Szávai	32,0
Drávai	21,0
Moravai	21,0
Drinai	20,5
Vardári	16,0
Vrbászi	15,0
Tengermelléki	15,0
Zétai	7,0

Kisebbségvédelem, 1938. 6. sz. 36.

Magyarországon meghozták a telepítésről és más birtokpolitikai reformokról szóló 1936/27. t. c.-et. A törvény meghozatalának célja – az 1. paragrafus szerint – az volt, hogy azokon a területeken, ahol az „közszempontokból kívánatos”, önálló gazdálkodásra képes birtokokat létesítsen, esetleg a már meglévő kisebb birtokokat a család ingatlanok szerzésének megkönnyítésével kiegészítse. Ez egyúttal elő fogja mozdítani „...az ország egyetemes érdekeinek leginkább megfelelő birtokmegosztás kialakulását.” [...] Ez a telepítési törvény az 1941–1944-es időszakban a Bácska, Baranya és a Muravidék megszállása idején szerepet fog játszani. Ez világosan kitűnik a Földművelésügyi Minisztérium Újvidéki Földbirtok-politikai Kirendeltsége tisztviselői számára sokszorosított anyagból is, amely a legfontosabb agrártörvények listáját és a törvények kivonatait tartalmazza. [...] A későbbi törvények – a zsidótörvények kivételével – az 1920-as és 1936-os törvényekhez semmi újat nem tettek hozzá.

Lőrinc 1977, 50–52.

Mint hogy a jugoszláviai magyarságnak nem volt olyan központi szerve, mely intézményesen irányította volna az egyesületek keretében a népoktatást, Andrée Dezső, a *Reggeli Újság* főszerkesztője megalakította a *Reggeli Újság* Közművelődési Tanácsát. A célja az volt, hogy útbaigazításokkal és tanácsokkal támogassa

azokat az egyesületeket, amelyek köznevelési feladatot vállalnak. Az ilyen egyesületeknek a népoktatás céljára egészségügyi, gazdasági, szociális, természettudományi és irodalmi tárgyú, kész tanulmányokat bocsátott a rendelkezésére, amelyeket azután az egyesületek az összejöveteleiken felolvastak. A Közművelődési Tanács a *Reggeli Újság* keretében alakult meg, de nem volt egyesületi jellege, és nem volt alapszabálya sem. Tevékenységében Andrée Dezsőn kívül Kende Ferenc, a lap kiadóhivatalának főnöke, Bodroghy Szabolcs plébános, Dévay Lajos református esperes, dr. Draskóczy Ede ügyvéd, Dupp Bálint plébános, Herresbacher Dénes plébános, Horváth Ferenc kertész, Magossy Antal tanár, Mohácsi Pál tanár, dr. Reöck Andor földbirtokos, Szabó B. Ferenc tanár, Szentgáli Boday József plébános, Szlávik Sándor gyógyszerész, Szigethy Béla főtisztviselő, Tilger Mihály főtisztviselő, Ugray Lajos tanár, Tomka Károly református lelkész és Vitkay Gyula kántor vettek részt. Az előadásokat már az első évben 80 egyesület vette igénybe, és 400 összejövetelen közel ötvenezer hallgató jelenlétében olvasták fel. A Közművelődési Tanács tanácsokkal segítette az egyesületi könyvtárak megszervezését is.

Bokréta 1940, 148.

1936 (?)

Dr. Nagy Iván újvidéki lakása ellen bombameryletet követtek el.

Csuka 1995, 438.